

PER STRAARUP SØNDERGAARD

SIDAN 1

Minifakta om igelkottar

Lärarmaterial

VAD HANDLAR BOKEN OM?

I boken får vi lära oss en massa om igelkottar. Vi får bland annat lära oss hur de ser ut, vad de äter, var de bor, när deras ungar föds och andra spännande saker. Visste ni till exempel att igelkottar kan bli sjuka av mjölk?

LGR 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att förstå och tolka texter samt för att anpassa läsningen efter textens form och innehåll. (SV åk 1–3)
- Strategier för att skriva olika typer av texter med anpassning till deras typiska uppbyggnad och språkliga drag. Skapande av texter där ord och bild samspelar, såväl med som utan digitala verktyg. (SV åk 1–3)
- Beskrivande och förklarande texter, till exempel faktatexter för barn, och hur deras innehåll kan organiseras. (SV åk 1–3)
- Informationssökning i böcker, tidsskrifter och på webbsidor för barn. (SV åk 1–3)
- Teckning, måleri, modellering och konstruktion. (BL åk 1–3)
- Strategier för matematisk problemlösning i enkla situationer. (MA åk 1–3)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Formulera sig och kommunicera i tal och skrift.
- Läs och analysera skönlitteratur och andra texter för olika syften.
- Söka information från olika källor och värdera dessa.
- Undersöka och presentera olika ämnesområden med bilder.
- Välja och använda lämpliga matematiska metoder för att göra beräkningar och lösa rutinuppgifter.

LGRS 11 CENTRALT INNEHÅLL SOM TRÄNAS

- Lässtrategier för att avkoda och förstå texter. (SV åk 1–6)
- Strategier för att skriva olika typer av texter, till exempel meddelanden. (SV åk 1–6)
- Beskrivande och förklarande texter för barn, till exempel faktatexter, och hur deras innehåll kan organiseras. (SV åk 1–6)
- Informationssökning i böcker och på webbsidor för barn. (SV åk 1–6)
- Teckning, måleri, modellering och konstruktion. (BL åk 1–6)
- Strategier för matematisk problemlösning i vardagliga situationer. (MA åk 1–6)

ELEVERNA TRÄNAR FÖLJANDE FÖRMÅGOR

- Tala och samtala i olika sammanhang.
- Läsa, förstå och reflektera över olika texter.
- Skriva texter för olika syften och mottagare.
- Söka och värdera information från olika källor.
- Skapa bilder med olika verktyg, tekniker och material.

ORD ATT FÖRKLARA

fnyser

smackar

gram

mård

grävling

skydda

bon

ris

fridlyst

keldjur

REFLEKTIONER

När eleverna har läst boken, låt dem få reflektera över innehållet. Reflektionen kan göras muntligt eller skriftligt, enskilt eller i grupp. Eleverna kan fundera över de här punkterna:

- Något jag redan kunde.
- Något nytt som jag lärde mig.
- Detta undrar jag över.
- Detta tyckte jag var intressant.
- Detta saknade jag i boken.

PARARBETE MED FRÅGOR

Dela in eleverna i par. I paren ska de ha var sin roll: en ska vara frågeläsare och en ska vara informationsökare. Rollerna turas de om med.

Be eleverna att slå upp en viss sida i boken. Dela sedan ut en fråga till frågeställaren, som ska läsa frågan. Informationsökaren får i uppdrag att leta upp svaret i boken. När hen har hittat svaret, byter man roller. Paren får sedan en ny fråga som frågeläsaren läser och informationsökaren letar upp.

Förslag på frågor:

- Sidorna 4–5 När äter igelkotten?
- Sidorna 6–7 Hur långa taggar har igelkotten?
- Sidorna 8–9 Var trivs igelkotten?
- Sidorna 10–11 Hur ser igelkottens ungar ut när de föds?
- Sidorna 12–13 Vad kan igelkotten bli sjuk av?
- Sidorna 14–15 Hur länge har igelkottar funnits?

FAKTATEXT

Eleverna ska skriva en faktatext med hjälp av stödorden nedan. De ska arbeta enskilt eller i mindre grupper. I faktatexten ska stödorden finnas med och frågorna som ska besvaras är bland annat:

- Hur ser igelkotten ut? Vilka egenskaper har igelkotten?
- Var bor igelkotten? Vad äter igelkotten?
- När föds ungarna och hur ser de ut? Vilka fiender har igelkotten?

äter	sover	ser	hör	luktar	fiender	taggar	skogen
ris	insekter	bär	vatten	ungar	sommar	fridlyst	keldjur

Eleverna skriver sina faktatexter digitalt. När texterna är färdiga, byter de texter med varandra för att kunna ge feedback genom kamratbedömning. Utifrån feedbacken de får har de sedan en chans att förbättra sin text.

KAMRATBEDÖMNING

Författare: _____

Den som bedömer: _____

+	Detta var bra.
-	Detta var mindre bra.
?	Jag undrar över detta.
→	Tänk på det här!

MÅLA ELLER SKAPA EN IGELKOTT

Låt eleverna göra sina egen igelkottar, som de kan presentera ihop med sina faktatexter.

Här är förslag på hur man kan göra en igelkott:

- Måla igelkottens ansikte och tassar på ett papper. Doppa sedan en gaffel i färg och dutta på pappret så blir det taggar.
- Använd en kotte till kropp, tillverka ansikte och tassar av lera.
- Gör igelkottens kropp av lera, använd solrosfrön som bildar taggarna.
- Lägg en pärlplatta i form av en igelkott.

MUNTLIG PRESENTATION

Låt eleverna träna inför en muntlig presentation av igelkotten. Presentationen kan förslagsvis göras i smågrupper för några av de yngre eleverna på skolan.

Läs/presentera faktatexten och visa upp igelkotten som skapats.

De yngre eleverna kan ge feedback genom att de får berätta om något de lärde sig om igelkotten.

FACIT

Läsförståelse

Frågor på raden (Du hittar svaret på raden, direkt i texten.)

1. När äter igelkotten?
Igelkotten äter på natten.
2. Hur lång är en igelkott?
Den är 20–30 cm lång.
3. Nämn minst tre fiender till igelkotten.
Mård, räv, grävling, hundar, stora fåglar och människor.
4. Hur många taggar har en igelkott?
Den har 5000–8000 taggar.
5. Var lever igelkotten?
Igelkotten lever mest i skogen men även i trädgårdar.
6. När får igelkottar ungar?
De får ungar på sommaren.
7. Hur länge har igelkottar funnits?
De har funnits i 65 miljoner år.

Frågor mellan raderna

(Du måste tänka efter när du har läst texten. Genom ledtrådar i texten hittar du svaret.)

8. Varför rullar igelkotten ihop sig?
Den rullar ihop sig för att skydda sig mot fiender.
9. Hur hittar igelkotten sin mat?
Igelkotten luktar sig till maten eftersom den inte ser så bra.
10. På vilket sätt kan man hjälpa igelkotten?
Man kan hjälpa den genom att bygga ett bo där den kan sova eller söka skydd.

Frågor bortom raderna

(Fundera och ge egna svar.)

11. Varför sover igelkotten på vintern?
Eget svar.
12. Vissa djur är fridlysta, bland andra igelkotten. Varför är ett djur fridlyst, tror du?
Eget svar.

MATEMATIK MED IGELKOTTAR

1. Hur många ben har igelkottarna tillsammans? Visa hur du tänker, räkna ut och skriv ett svar.

Exempel:

$$\text{IIII IIII IIII IIII IIII} = 20$$

$$4 + 4 + 4 + 4 + 4 = 20$$

$$5 \cdot 4 = 20$$

Svar: Igelkottarna har 20 ben tillsammans.

2. Om en igelkott har 5 000 taggar och igelkottens kompis har 1 000 fler taggar, hur många taggar har då igelkottens kompis? Visa hur du tänker, räkna ut och skriv ett svar.

$$5\ 000 + 1\ 000 = 6\ 000$$

Svar: Igelkottens kompis har 6 000 taggar.